

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Belicey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Elfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.

Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Belicey-utca 11. szám (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s laptulajdonos SÁMUEL ADOLF

9661
1904 ikt.

Hirdetmény.

Alólírott községi elöljáróság ezennel közhírré teszi, hogy az 1904 évi honvéd ellenőrzési szemle Szarvason a következő sorrendben fog megtartatni:

Jelentkezni kötelesek:

okt. 13-án a szarvasi illetőségű 1892 évfolyamb.-ek
" 14-én " " " 1893 " "
" 15-én " " " 1894, 1895, 1896,
4897 és 1898 évfolyambeliek;
" 17-én a szarvasi illetőségű 1899, 1900, 1901
és 1902 évfolyambeliek és a kondorosi illetőségű 1892—1902 évfolyambeliek.

Az ellenőrzési szemle a községházán a fentebb kitett napokon reggel 9 órakor veszi kezdetét.

Azok, kik az ellenőrzési szemlén bármi oknál fogva meg nem jelennek, kötelesek lesznek Gyulán a folyó évi november hó 25 és 26-án megtartandó utóellenőrzési szemlén megjelenni.

Az előjáróság nevében:

Szarvas, 1904. szeptember 30-án.

Jeszenszky
jegyző.

Az amerikai visszavándorlás!

A magyar munkaerőnek Amerikába való rohamos vándorlása különösen az utóbbi időben

érte el tetőpontját. A készlet — hivatalos nyelven szólva nagy mértékben felszaporodott, úgy, hogy tulszárnyalta nagy mértékben a keresletet a miáltal természetszerűleg bekövetkezett a reakció, s az Amerikában levő munkanélküliek óriási száma okozta azt, hogy a munkabérek minden vonalon közel 33 % al lejjebb szállítottak és még így is akadt vállalkozó elég, a ki a redukált bérek mellett is szívesen vállalt alkalmazást.

A sztrájk hátránnyal csak a munkásra járt így történt meg Magyarországra nézve az az öröndetes eset, hogy június és július havában a visszavándorlás az anyahazába a tengeren túlról szinte nem remélt mérvet öltött.

De talán sohasem volt érezhető, észrevehető az amerikai pénznek a hatása Magyarországon annyira, mint éppen a mostani időben, a midőn úgy a mostoha természetviszonyok, mint a rengeteg nagy tüzek okozta károk a magyar népet súlyos megpróbáltatásoknak tették ki, s hogy — ugyszólván — végromlás és pusztulás nem lépett fel rohamosan és nem öltött nagyobb mérvet, határozottan a beözönlött amerikai pénznek köszönhető. Aki figyelemmel nem kísértette az eseményeket, annak sejtelme sem lehet arról, hogy mennyire rug az az összeg, a melyet magyar állampolgárok, mint megtakarított keresetet, Amerikából magukkal hoztak.

Három hónapon keresztül a kikötőben tartózkodván a honnét magyarországi ki es visszavándorlás irányítása történik, alkalom kínál-

kozott, hogy a dolgok lefolyását figyelemmel kísérem és így jutottam igen fontos dolgoknak a tudomására, a melyeket már azért is sietek ez uton az illető mértékadó körök tudomására adni, mert ebből gazdasági életünk fellendülésére rendkívül sokat tehetnek, a minthogy tőlük függ, hogy az a sok ezer ember, a ki Amerikából visszavándorolt itthon biztos existenciát találjon, nehogy megtakarított pár garasát elpredálja és hogy azután munkanélküli proletár legyen belőle, veszélyére az államnak és a fennálló társadalmi rendnek. Proletár úgy is elég van Magyarországon, nem tanácsos hogy még a visszavándorolt egyének is ezek közé tartoznak.

Június elsejétől július 31-ig bezárólag Brémán és Antwerpenen keresztül 6570, Hamburgon és Rotterdammön keresztül 2300 magyar alattvaló érkezett vissza, hogy Magyarországra véglegesen visszatelepedjen. Ezeknek midégyike átlagosan 1450 korona megtakarított pénzt hozott magával, a mi kerekösszegben 11 millió 412 ezer koronát tett ki. Már most, ha hozzávesszük azt az összeget, a melyet a többi hónapokban visszaérkezett kivándorlók magukkal hozták, úgy nem tulozunk, ha ezt 25 millióra becsüljük.

De ez csak a kisebbik összeg, mert a nagyobb összeg postán lett beküldve, a mely pedig jóval túlhaladja a 75 millió koronát az elmult 7 és fél hónap alatt.

Ilyen körülmények között szinte magától kínálkozik az alkalom, hogy az eddig nem létező

TÁRCZA.

A becsapott örmény.

A zöld zsallugáteres ablakból alázatos köszöntések hangzottak ki, a mikor Áspis az örmény végigment a nyárádföldi főutcán. A férfiak dörmögve vették le kalapjaikat, az asszonyok pedig félresimítva homlokukról a fejkendőt, a mi körülbelül annyit jelentett, mint a férfiak kalaplevétele, szorongva sipogták:

— Csókolom a kezit, nacscsás ur.

Csak így nacscsás ur. És a viláért el nem botlott volna egynek is a nyelve, h gy valahogyan tekintetes urat mondjon. Tekintetes ur már nem volt Nyárádfalván. Kipusztult, kihalt ez a nemes úri nemzedék, az utolsó tizesztendővel ennekelőtt tették sirba, a nyárádmenti temető szomorú füzei alá, a családi kriptába. A ki követte, az már nagyságos ur volt. Áspis, a gaz kis örmény, a kicserzett kordoványbőrű faluvégi boltos, a kiből ur lett, a falu ura.

Áspis mosolyogva ment a főutcán. Jó kedve volt és apró, zöldes fényű szeme egyre ugrált csontos üregében. Valósággal tánczolt az a két sovár, éhes szem. Kiugrottak a házak födelére, levetette magát az udvarokra, fölkapaszkodott a kutágasokra, kikaprikázott a kertekbe. Áspis beleszeretett volna kacszagni a napfényes levegőbe. Minden, minden az övé itt. Az egész falu és az egész határ. Á ki csak itt lakik, az mind az ő zselére, szolgálja. Áspis a gaz kis örmény kinyújtotta kezét a levegőbe, mintha megakarná simogatni.

Ez is az övé, a levegő is. Ha neki úgy tetszenék, még azt se szíhatná itt senki. De ő jó ember, nagyon jó. Mindenkinek ad a levegőből még a halnak is, a mely Nyárad vizéből néha kiveti magát a partra. Ő nem tehet róla, ha a hal megdöglik a levegőn. És miért is hasonlít az ember néha annyira a halhoz.

Áspis gondolkozott, de ez nem volt neki kellemtelen. Szeretett gondolkozni. Ebben különbözött a többi embertől, aki Nyárádfalván élt. Ez így helyes, ez így jó. Az Áspis feje káptalan, elbirja ő az egész falu gondját.

Egyszerre elkomolyodott. Ott a főutca közepén gögösen toposzkodott egy tornaczos ház. Öreg, megvedlett épület. A tornácz kúckozkált kiette az idő, az oszlopok megrepedeztek. A ház tetjét belepte a moha, a falakat végigverte az eső és sötét vonalakat húzott rajta, mint egy öreg, megviselt arczon a köny. És Áspis mégis úgy érezte, hogy ez az épület gögösen néz reá. Miért?

Áspis szitkozódni szeretett volna. Ez volt az egyetlen ház, a mely nem volt az övé. Az egyetlen valamennyi közül.

II.

Az öreg Gácsi Tamás ott gubbasztott a tornáczon és melengette magát a napfényen. Nagyon vén ember volt már. A hatvant meghaladta, a szakála hófehér, a bőre kiaszott, a csontja zörgött. Olyan ember, akiről azt mondják, hálni jár bele a lélek.

Áspis belépett hozzá.

— Adjon Isten tejus ur.

Tejus ur. Ez volt a Gácsi. Más fajtája az urnak, a viláért sem tekintetes ur, de azért ur.

Az öreg Gácsi fogadta.

— Hozott Isten!

Tegezte az örményt. Az ilyen öreg ember mindenkit tegez. Még a vicispánt is. Azt mondja neki: — Szarvasz uram öcsém.

Ez kijár neki. Már tudniillik nem a viczispánnak, hanem az ilyenfajta öreg embernek, a bizalmaskodás. Áspis felült a to náczkönyöklőre.

— Hogy mint van tejus ur? — kezdte a discurzust.

Az öreg nem felelt és mégis felelt. El kezdett köhögni és úgy hápogott-krárogott, hogy majd kiszorította a lelkét. Jó fertályóra mulva nehezen kinyögte: — Látod.

A gaz kis örmény élvezte. Tetszett neki az öreg kinlódása és örömben szinte dobolni kezdett lábaival a tornácz falán. De legyűrte magában az örömet és aggodást szinlelő hangon mondta:

— Vigyázzon az egészségére tejus ur.

Az öreg bosszusan ütötte fel a fejét.

— Vigyázzak? Elhededülte azt már szent Dávid.

Hirből sem ismerem én már az egészséget.

Áspis megingatta a fejét.

— De hát mi lesz?

— Meghalok, jelentette ki keményen az öreg és nézte a csizmaszárát, a melyen már megfakult a varrás. Ugy járok mint ez a csizma. Széthullok egyszer.

Áspis azt gondolta, no most már helyben vagyunk. Köszörűt egyet a torkán és újra kezdte:

— **Herczeg Ferencz-album** lesz a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő. Az Ujság független politikai napilap legközelebbi husvétii ajándéka. Karácsonyra pedig gyönyörű naptárral kedveskedik minden előfizetőjének — kivétel nélkül.

Az Ujság, melynek állandó főmunkatársai; Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, nemcsak értékes ajándékokkal lepi meg előfizetőit, hanem kitűnő lapot is ad, mely értelem, hírszolgálat, és bő tartalom dolgában a legfokozottabb igényeket is kielégíti. Ennek tudható be az Ujságnak páratlanul álló gyors elterjedése és közkedveltsége az egész országban.

Az Ujság előfizetési ára 1 óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona. Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII. Kerepesi-ut 54 sz.

— **A lakás ékessége a tisztaság.** Semmi sem árulja el jobban minden lakásnak a tisztaságát, mint az arany, ezüst, réz és fémből készült tárgyak fényessége. De ezen fény nagyon hamar eltűnik vagy egyáltalában el sem érhető, miután fényesítő paszta lesz használva és nem a szaktekintélyek által kitűnőnek elismert Fritz Schulz jun. Akt. Gesellsch. Leipzig und Eger-féle „Globus Putzextrakt“, mely a legjobban tisztít és vele remek, sokáig tartó fény érhető el, emellett az az előnye is van, hogy nem karczol és minden ártalmas anyagtól ment. Ezen extraktumból több mint három millió doboz lesz havonta a világ minden tájára szállítva. Miután nagyon sok utazásosok vannak, kérjük minden drogus, fűszer, vas és rövid-áru üzletben csakis védjeggyel ellátott „Globus Putzextraktot“ vörös keresztjelében.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

NYILTÉR.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen bátyám, Rosenfeld Adolf elhunytá alkalmából, fájdalommat részvétükkel enyhítették, fogadják ez uton hálás köszönetem

Merei Miksáné.

GLOBUS

tisztó-kivonat

jobban tisztít, mint minden más

fém-tisztítószer.

A Breitnerék által birt

üzlethelység

1905. jan. 24-től kiadó

Bővebb tájékoztatást nyújt

Bárány Béla.

PÉNZ

Előzetes költség nélkül!

4% -os

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig. I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami, és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 32. (Törvényszékiileg bejegyzett cég.) (Válasz bélyeg.)

Oltóság! Leiklismertességet!
Saját érdekében hirdessen kizárólag
LEOPOLD GYULÁ hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.
Szakavatottági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESÉBB
a KRIEGER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR,** Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐGE: ELŐZEKENYSÉGI

BZERENŐGE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

110,000 sorsjegy, 65,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

1000 koronától kezdve:	2% levonással:
10000 koronától kezdve:	3% levonással:
50000 koronától kezdve:	4% levonással:
100000 koronától kezdve:	5% levonással:

szólendó járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁILODA

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 220 K-tól feljebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖZLETESÉBB FEJLŐDŐHATÁTLAN

IRÓGÉP

ÚJ MÔDELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékek kedvenc szállakozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU“ egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

Balassa-kő- és valódi angol

mely azonnal ellátott minden szepít, málfoltot, pattanást, mészert stb. és az arcnak üdöcséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2—K, hozzá ukorka-szappan 1—K, puder 2—K.

Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** győgszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legkisebbség gyógmód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és hórbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen.

Megalapítója és egyedül képviselője:

Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

Versenyen kívül olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-költönlegességek áruháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Minkákkal az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

BENZIN- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2—3 fillér üzemköltséggel.

Ezerfajta berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

BÉCS Drednerstrasse 70—95.

BENZIN- és petrolin-lokomobilok

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Károlyi Városliget (Károlyi-körút)

Elismert legközelebbi legelső

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

aki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczkyne Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»
címmű gyűjteményes vállalat hatvan kötetét; vászonkötésben 300 koronáért;
a) négy hónóns havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fentebből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési közzévetmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

• Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 hónóns részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.